

Dosarul nr.2ra-1541/2019

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Central (L. Roic-Botezatu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, V. Buhnaci, L. Prutean)

ÎNCHEIERE

07 august 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Centrul Național de Anticorupție,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Centrul Național de Anticorupție împotriva lui Gheorghe Postolache privind repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 14 martie 2018 Centrul Național de Anticorupție a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Postolache privind repararea prejudiciului material.

În motivarea cererii a indicat că la 02 martie 2009, Judecătoria Călărași a pronunțat sentință pe marginea dosarului penal nr. 1-1/09, prin care cet.Postolache Gheorghe a fost recunoscut culpabil de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. xxxxxx Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă, în mărime de 300 unități convenționale, iar în temeiul art. xxxxxx Cod penal, pedeapsa i-a fost atenuată, fiind aplicată amenda în mărime de 150 unități convenționale. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iulie 2009, s-a decis încetarea procesului penal intentat în baza art. xxxxxxxx Cod penal în privința lui Postolache Gheorghe și în baza art. xxxxxx Cod penal acesta a fost liberat de răspundere penală cu atragerea la răspundere administrativă, fiindu-i aplicată pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale.

Prin decizia Colegiului Lărgit al Curții Supreme de Justiție din 02 februarie 2010, a fost menținută decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iulie 2009.

A indicat că, în procesul penal s-a stabilit cu certitudine că, Postolache Gheorghe la 06 iunie 2007, la domiciliul lui M.Bînzari, în xxxxxxxx, sub acoperirea CCCEC

(CNA), a primit de la M.Bînzari 2000 dolari SUA, iar la 29 august 2007 tot sub acoperirea CCCEC (CNA), a primit încă 2000 dolari SUA în casa cet. M.Bînzari din xxxxxxx, în total, primind suma de 4000 dolari SUA.

A menționat că, suma de 2000 dolari SUA transmisă la 06 iunie 2007 până la moment nu a fost restituită CNA.

A relevat că, suma dată a fost utilizată din contul „Cheltuieli speciale” a CNA, care este finanțat din bugetul de stat. Mijloacele bănești în mărime de 2000 dolari SUA (echivalentul constituind 24 424,40 de lei) conform bonului anexat la materialele cauzei, au fost eliberate din contul „Cheltuieli speciale” a CNA, ceea ce a cauzat Centrului Național Anticorupție un prejudiciu material în sumă totală de 24424,40 de lei, care urmează să fie restituit la contul „Cheltuieli speciale” a Centrului Național Anticorupție.

A indicat că, conform art. 1398 alin. (1) Cod civil, Postolache Gheorghe a acționat în mod ilicit față de stat cu vinovăție, astfel acesta este obligat să repare prejudiciul patrimonial, vinovăția fiind recunoscută, iar modul ilicit de a acționa, fiind dovedit prin tragerea la răspundere.

Prin hotărîrea din 06 decembrie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Centrul Național de Anticorupție împotriva lui Gheorghe Postolache privind repararea prejudiciului material, a fost respinsă ca tardivă.

Prin decizia din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Centrul Național de Anticorupție și s-a menținut hotărîrea din 06 decembrie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, a stabilit că, soluția instanței de fond cu privire la tardivitatea acțiunii înaintate de către Centrul Național de Anticorupție este justă și legală.

A constatat că prin decizia Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 02 februarie 2010 au fost respinse ca inadmisibile recursurile ordinare, declarate de procuror și partea vătămată Bînzari Mihail, dar și de condamnatul Postolache Gheorghe, declarate împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 iulie 2009, cu menținerea hotărîrii atacate.

Decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău a devenit irevocabilă la data de 02 februarie 2010.

La caz, reclamantul a formulat pretenții invocând circumstanțele reparării prejudiciului cauzat prin prisma reglementărilor art. 1398 alin. (1) și art. 1424 Cod civil.

Potrivit art. 272 alin. (1)-(2) Cod civil (în redacția Codului civil a.2003), termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. În cazul în care dreptul subiectiv este afectat de un termen suspensiv sau de o condiție suspensivă, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data împlinirii termenului ori a realizării condiției.

Prin urmare, în situația în care decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a devenit irevocabilă la 02 februarie 2010 iar acțiunea a fost înaintată la 14 martie 2018, colegiul a constatat faptul că, instanța de fond în mod just a respins acțiunea ca fiind tardivă.

La 14 iunie 2019 Centrul Național de Anticorupție, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat dezacordul cu hotărârile instanțelor inferioare ca fiind neîntemeiate.

A susținut că din conținutul hotărârilor, drept temei de respingere a acțiunii a servit lipsa probantă a apartenenței mijloacelor bănești ca fiind a reclamantului, deși CNA a folosit în timpul livrărilor din contul mijloacelor bănești doar din contul articolului „Cheltuieli speciale”, în acea perioadă mijloacele bănești fiind marcate cu o substanță fluorescentă invizibilă de tip „Iscra”, pe suprafața versoului fiind inscripția „Mită CCCEC, în sentință fiind clar redat că mijloacele bănești sunt marcate cu inscripția menționată.

A menționat că la 06 iunie 2007 de către Bînzari Mihail a fost transmisă prima tranșă de 2000 dolari SUA către Postolache Gheorghe, echivalentul a 24 424,40 de lei conform bonului fiscal nr.2085 eliberat de CSV „Deghest” SRL, bon ce confirmă procurarea acestei sume, la 29 august 2007 a fost livrată a doua parte din suma de 4000 dolari SUA și anume suma de 2000 dolari SUA, echivalent al 24 184,16 de lei, conform bonului fiscal nr.2277 eliberat de CSV „Deghest” SRL.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces conform scrisorii de însoțire la 18 aprilie 2019 (f.d. 142).

Astfel, recursul declarat de Centrul Național de Anticorupție la 14 iunie 2019, se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Centrul Național de Anticorupție, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Centrul Național de Anticorupție, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74).

De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Centrul Național de Anticorupție.

În conformitate cu art. 270, 433 lit.a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Centrul Național de Anticorupție.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Victor Burduh